

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	BUU alm. del – samrådsspørgsmål G-I
Titel	Ministerens tale
Målgruppe	Folketinget
Arrangør	Folketinget
Taletid	9 min
Tid og sted	27. april 2023 kl. 11.00-12.00

Disposition

1. Indledning.....	1
2. Spørgsmål G. Afskedigelse af lærere på erhvervsskolerne	1
3. Spørgsmål H. Akutpakke til erhvervsuddannelserne	2
4. Spørgsmål I. Investeringer i erhvervsuddannelserne, samt forhandlinger om ændringer i taxametersystemet	4
5. Afslutning.....	5

1. Indledning

- Udvalget har, efter ønske fra Astrid Carøe og Karsten Hønge, bedt mig redegøre for, hvad jeg agter at gøre ved de mange afskedigelser på erhvervsskolerne?
- Derudover spørges der til, om regeringen vil sikre en akutpakke til erhvervsuddannelserne?
- Og om hvornår regeringen vil afsætte penge til at styrke erhvervsuddannelserne, og hvornår vi vil indkalde til forhandlinger i taxametersystemet?
- Tak til Astrid Carøe og Karsten Hønge for at tage erhvervsuddannelserne op. Som er en af mine klare prioriteter som minister.

* * *

2. Spørgsmål G. Afskedigelse af lærere på erhvervsskolerne

- Regeringen ønsker en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne.
- Sidste år uddannede vi 27.000 faglærte, men der er gode, sikre job til mange, mange flere. Bl.a. i industrien og i omsorgssektoren.

- Og vi har som samfund brug for at uddanne mange flere faglærte i Danmark. Til omsorg for de ældre. Til den grønne omstilling. Til industrivirksomhederne. Til alle de mange opgaver, som faglærte løser.
- Men de seneste mange år er elevtallet på erhvervsuddannelserne faldet – og steget på de almene gymnasier.
- Og derfor er det desværre forventeligt, at erhvervsskolerne har brug for færre undervisere end tidligere.
- Det er ikke økonomisk muligt for erhvervsskolerne at beholde undervisere, hvis der ikke er nok elever at undervise. Skolernes bevilninger er tilpasset deres elevtal.
- Afskedigelsen af de 800 medarbejdere på erhvervsskolerne i 2022 er derfor ikke et resultat af manglende politisk prioritering. Det hænger sammen med, at færre elever vælger at tage en erhvervsuddannelse. Hertil vil jeg også fremhæve, at aktiviteten og søgningen på HTX har været kraftigt dalende de seneste år.
- Hvis vi tiltrækker flere unge og voksne til erhvervsuddannelserne, bliver der igen behov for flere lærerkræfter.
- Og samtidig løser vi samfundsproblemet med manglen på faglært arbejdskraft.

* * *

3. Spørgsmål H. Akutpakke til erhvervsuddannelserne

- Rigtig meget er forsøgt gennem årene for at øge tilgangen til erhvervsuddannelserne. Meget er også forsøgt for at få færre til at falde fra, når de først er begyndt.

- Men vi får stadigvæk uddannet for få faglærte. Og der ligger ingen nemme løsninger lige for.
- Jeg tror, at vi skal forholde os mere specifikt til de enkelte brancher og fag. Der er ikke brug for samme tilgang til alle 100 faglige uddannelser.
- Samtidig skal vi se på hele uddannelsesvejen. Jeg synes personligt, at de ambitioner om almen dannelse, der præger folkeskolens formålsparagraf, i praksis bliver udfoldet alt for snævert. Skolen er blevet alt for teoretisk, og vi har brug for en bedre kobling mellem teori og praksis. Vi skal turde tage virkeligheden ind i timerne, så alt ikke bliver abstrakte diskussioner. Og jeg tror, at en mere praksisnær folkeskole vil tænde en interesse for det faglærte arbejde i flere elever. Vi skal også se på de unges grundlag for at vælge ungdomsuddannelse efter grundskolen. Er det valg tilstrækkeligt oplyst? Min påstand er, at mange træffer det valg i blinde. Selvom vi har mere end 12.000 timers undervisningspligt i Danmark, ved mange unge reelt ikke, hvad de har af muligheder.
- Og vi skal se på, hvilke veje der kan være fra voksen- og efteruddannelse ind på den faglærte vej. Måske er det et kursus i økologi og bæredygtighed i restauranten, der får tændt lysten og troen på, at man kan blive faglært?
- Derudover ved jeg, at Reformkommissionen interesserer sig for overgangene fra grundskolen og videre i uddannelsessystemet.
- Vi skal skrue på mange knapper for at få flere elever og dermed flere faglærte. Men det skal være med det fokus. Flere faglærte. Ikke midlertidige akutpakker.

* * *

4. Spørgsmål I. Investeringer i erhvervsuddannelserne, samt forhandlinger om ændringer i taxametersystemet

- I regeringsgrundlaget har vi understreget, at vi vil investere i erhvervsskolerne. Vi vil investere i det rette udstyr, de rette lærerkompetencer og fokus på arbejdsmarkedets behov, herunder den grønne omstilling.
- Finanslovsforslaget for 2023 har fokus på sikker drift.
- Men alligevel har vi foreslået at videreføre ordningen med, at ledige kan få 110 procent af dagpengesatsen udbetalt, hvis de uddanner sig på en erhvervsuddannelse. At mindre erhvervsskoler uden for de større byer får et ekstra tilskud. At elektrikeruddannelsen styrkes med flere undervisningsuger. Og vi kan også glæde os over skattelettelsen til de unge under 18 år.
- Når regeringen siger, at vi vil styrke erhvervsuddannelserne, så mener vi det. Finansloven for 2023 har nogle første små skridt, men det er ikke i nærheden af nok, og derfor kan jeg også betrygge SF med, at:
- Der skal investeres i erhvervsuddannelserne, men vi skal gøre det klogt frem for hurtigt og akut. Finde løsninger, der rent faktisk virker.
- Mit fokus er, at vi får uddannet flere faglærte. I Danmark er der 101 forskellige erhvervsuddannelser, og jeg synes ikke, at det giver mening at se dem som én samlet størrelse. Hvor problemerne på tværs er de samme – og hvor løsningerne derfor kan skæres over én kam. Sosu-assistenten og smeden har altså vidt forskellige arbejdsdage og derfor også uddannelser.
- Regeringen har endnu ikke lagt sig endeligt fast på konkrete tiltag til at sikre flere faglærte, men vi ser grundigt på udfordringer og

mulige løsninger. Vi vil i den forbindelse tage inspiration fra temaer og forslag fra sektoren og interessenter, som for eksempel lærlingeoprøret.

- Løsningerne skal identificeres sammen med relevante aktører – erhvervsskolesektoren og arbejdsmarkedets parter.
- Og jeg vil også meget gerne have input fra Folketingets partier. Derfor har jeg indkaldt partierne til møde i ministeriet for at drøfte jeres forslag til løsninger.
- Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen ønsker at se på de økonomiske styringsmodeller, der er på de forskellige ungdomsuddannelser. Det er nærliggende at se på, hvordan der skabes et mere robust økonomisk grundlag for at drive erhvervsskoler overalt i landet.
- Jeg kommer ikke i dag med en konkret tidsplan for arbejdet hermed, men regeringsgrundlaget dækker også de næste tre et halvt år. Så vi skal nok komme tilbage til det.

* * *

5. Afslutning

- Vi skal huske, at prioritering af erhvervsuddannelser handler om andet end flere midler og ressourcer til erhvervsskolerne.
- Skolerne er ikke målet i sig selv. Skolerne er midlet til at få uddannet faglært arbejdskraft. Til gavn for den enkelte og for samfundet.
- Vi skal have fundet de rette greb til at få flere unge og voksne til at begynde på de faglærte uddannelser – og til at gennemføre dem.

- Når vi prioriterer ressourcer til erhvervsuddannelserne, skal det derfor være med det klare fokus. Flere faglærte.
- Tak for ordet.

* * *